

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 6 декември 2023 г.
(OR. en)

16388/23

AGRI 790
AGRIFIN 153
AGRIORG 148

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Делегациите
Относно:	Състояние на пазара, по-специално вследствие на нашествието в Украйна – Информация от Комисията и държавите членки – Обмен на мнения

С оглед на заседанието на Съвета (Селско стопанство и рибарство) на 10 – 11 декември 2023 г. приложено се изпраща на делегациите информационен документ с обобщение на писмения принос на държавите членки по посочената по-горе тема и въпроса на председателството за насока на дебата.

1. В края на 2023 г. няколко държави членки представиха писмен принос¹ относно продължаващото трудно положение на селскостопанските пазари. Въпреки известното намаление на разходите за важни суровини спрямо предходната година, разходите за енергия, торове и фураж остават високи, което оказва натиск върху някои сектори, като се има предвид, че увеличението на разходите почти не е отразено в цените, по-които се плаща на земеделските стопани. Редица фактори, включително положението в Украйна, забавянето на световната икономика и неотдавнашните геополитически събития в Близкия изток, съчетани с неблагоприятни метеорологични и климатични явления, болести по животните и санитарни проблеми, поддържат като цяло ниски равнища на маржовете на печалба от селското стопанство и на доходите на земеделските стопани. Част от държавите членки дори съобщават, че в някои случаи се прекратява производството, особено отглеждането на добитък. В контекста на изложеното по-горе може да се заключи, че помощта по линия на ОСП продължава да бъде от решаващо значение за поддържане на продоволствената сигурност на Съюза.
2. Това важи в особено голяма степен за обработваемите култури, при които разходите за предварително набавени суровини са били доста високи, докато цените, по които се плаща на земеделските стопани, са спаднали значително през 2023 г. поради редица причини, за което докладват няколко държави членки. Няколко държави членки съобщават и за спад в добивите, по-специално в резултат на екстремни метеорологични условия и по-голяма конкуренция от вноса от трети държави. Някои държави членки докладват за продължаващи проблеми поради големия приток на доставки от Украйна и липсата на достатъчен капацитет за съхранение. Изглежда, че в някои случаи са били засегнати и установените търговски потоци в рамките на ЕС. По време на обсъжданията в рамките на Специалния комитет по селско стопанство няколко държави членки отново призоваха за премахване на едностранните забрани върху износа от Украйна.
3. Положителното е, че редица държави членки отчитат макар и незначително увеличение на цените на млякото и млечните продукти, които все още остават под равнището от миналата година. Други държави членки отбелязват, че през същия период техните производители са били принудени да продават млякото на цени, по-ниски от себестойността.

¹ Док. 16122/23.

4. Всъщност няколко държави членки съобщават, че маржовете на печалба при други животински продукти също са подложени на натиск не само защото разходите за фураж остават високи, но и поради появата на огнища на болести по животните в някои части на Съюза, а именно африканска чума по свинете, инфлуенца по птиците и инфекциозна катарална треска.
5. Няколко държави членки съобщават, че пазарите на плодове, зеленчуци и други специализирани култури са били засегнати значително от неблагоприятни метеорологични условия, в допълнение към високите разходи за енергия и обработка, което е намалило рентабилността на тяхното производство. Държавите членки докладват и за значително намаляване на потреблението на вино и биологични продукти, дължащо се, наред с другото, на инфлацията и забавянето на икономическия растеж, които принудиха потребителите да изместят фокуса си от закупуването на пресни и други хранителни продукти с висока стойност.
6. Редица държави членки съобщават също, че бързото повишаване на лихвените проценти е създало допълнителна тежест за селското стопанство, особено за земеделските стопанства, които са инвестирали и са нараснали бързо. Ако лихвените проценти останат високи за дълъг период от време, могат да се пропуснат възможности за развитие на селското стопанство.
7. С оглед на предоставената по-горе информация се счита за уместно да се проведе политическо обсъждане с акцент върху основните фактори, които влияят върху маржовете и рентабилността на селското стопанство в ЕС и доходите на европейските земеделски стопани. Заедно с обсъжданията във връзка с първата година от изпълнението на стратегическите планове по ОСП подобен обмен би могъл да бъде от полза за своевременното и ефективно справяне с изложените по-горе проблеми и предизвикателства чрез ОСП.
8. В този контекст председателството би желало да прикани делегациите да разгледат следния въпрос по време на дебата на министрите:

„С оглед на настоящото международно положение и макроикономическите прогнози кои са основните фактори, установени от държавите членки, които в краткосрочен до средносрочен план могат да окажат значително въздействие върху селскостопанските пазари, както и върху маржовете и рентабилността на европейското селско стопанство?“